

I Jesu Namn!

Högstnödigg Beredelse

Herrans Gattwards

Begående,

Christeligen förestånd

pa

Balm Söndagen,

Uti Åbo Domkyrka år 1749.

och med någon tillökning / på anmodan til trycket
frångifwen

af

ANDERS WETTERBLAD,

Adj. Archi-Præp. Templ. Cathedr. Ab.

1845
17 119
96^{an}

Å B D /

Tryckt af J. D. H. KAMPPE / Kongl. Acad. BOKT.

Benågne Läsare.

Förning Salomo skref i sin tid, at intet nytt sker under Solene. Vänta ei eller i dessa fåå blad, som Dig nu lägas för ögonen, något nytt. Här framgives ej annat, än Sanning i Guds heliga Ord grundad.

Jag vet fuller, oändeligen mycket wara tillförene talat och skrifwit i denna sak: men har dock ej ansett myckenheten nog kraftig, at afhålla mig ifrån den skyldighet, hwarmed jag är mina Kära Åhörare förbunden. Flera af Dem hafwa för sin och andras skull eskat see denna betraktelse genom trycket allmän. Deras kärlek, hwilken ej utan tacksamt åranckande nämnes, och Deras åstundan, äro mig fullkomligen förmående orsaker til bifall. Och min ringa förmåga är och bör Dem wara upoffrad.

Dansedt utesändet är så swagt, som ämnet är wigtigt; så unn dock, K. L. dessa ensaldiga tanckat en kort stund, sammandraget sinne, rena och på din Själs förbättring syftande affigter.

Den JEsus, som ännu söker syndare, och sin kärlek för oss beseglat med sin heliga Lekamens ugiftwande och sit dyra Blods lärande, skal ej förneka at besöka din usla Själ. JEsus undanröddie utur våra hiertan alt det, som sätter bommar för Hans inträde, samt gjöre oss stickelige til sit emottagande!

Lef wäl, och nyttia detta ringa arbete med så stor frukt, som det med den Alderhögstas wälsignelses tilbönskande realment meddelas.

Uti det Aldrabeligaste och i etwighet högste
läswade Treenheterenes / Fadrens / So-
nens och Andans Namn. Amen!

Swara tin fot när tu går til Guds
huus / och kom til at höra.
Uti dessa få ord gifwer Guds An-
da genom Salomo alla menniskor en trogen och
angelägen förmaning til upmärksamhet och tilbör-
lig eftertancka / när man uppträder i Herrans
huus / at göra sin offentliga andakt: betwara /
säger han / tin fot när tu går til Guds huus /
och kom til at höra.

Preb. b. 4:
17.

Igenom wår första Fader Adams bedröf-
veliga fall är wårt slägte / så til förståndet och
estertanckan förswagadt och med mörker upstilt /
som til wiljan med des böjleser förwärrad / och
ifrån det sannskylliga godas eftersträfwande bort-
wändt / at ingen kan neka / det stå så eländigt
til med oss / at wi bruka större upmärcksamhet
och omtänka wid det ringare / än det som ädla-
re är; äro angelågnare om kroppens skidrande /
än wår odödeliga själs rätta wårdande; och så
A 2 för=

förblindade / at wi äro ömmare om det / som tyckes kunna befordra vår timmeliga wälgång / än ewiga lycksalighet. Låt det / som i tiden måst wesselsätter oändeligen många människor / tala om denna ömbanswärda sanning.

Den mattematen / som wi under denna jordiska wandelen fringsföra / föda wäl ej allenast til nödtärft / utan ock oftast til öfwerflöd; och skälen lider hunger. Kroppen blir ei allenast tilbörliken med kläder öfwerhögd / utan beprydes ock ofta med dåraktig och flyktig fåsång; själen måst deremot blifwa naken. De huus / som Gud och naturen ämnat til wärn emot köldens strånghet och til skygd för hetande Solstrålarne / understödia wi / at de / såsom förutnessen underkastade / icke måga i förtid fullwamlä; men det ädlaste / som os i dödligheten förlänt är / låta wi oss förswarligen förgås i wanstödte. Wära rum hålla wi saggge; men skälen tvingas at wara et osfngt näste och et hårbärge för orenligheter. Wi lå noga öfwer våra utgifter och inkomster / och förgåta icke at skarpsynt öfwerwäga / om wi uti vår hantering hafst at sägna oss af wint / eller twärt om nödgas känna mera skada än bätnad: wi see noga til om indragten swarar emot mödan; men utfärskandet af vår odödeliga Siäls tillstånd / kommer et förtfligt sinne under sin blinda yra så litet ihog / såsom wore det en mindre nödig sak.

Af denna naturliga oarten / som af det sinn-
 ligas eftersträfwande mer än mycket understöddes /
 härflöter den obetänksamhet / at alt hwad wi
 giöra wår själ til gagn / sker så lamt och kall-
 sinnigt / lika såsom värde det os icke. Wår
 Gudsdyrkan och hwad dertil hörer / förrättas / be-
 klageligen! af mången / mera af en blott wana /
 än rätt nit och omsorg för själens bästa / och
 af åtra och omhugsamhet at af alla krafter nal-
 kas Gudi. Sådan war i detta måhl Judarnas
 wårdslöshet i det gamla / och sådan är den / ty
 wår! i nya förbundet; ty kände och Strålfaren
 orden af *Esaiæ* mun och frantedde sin klagan så-
 lunda: ihetta folket nalkas mig med sin
 mun / och hedrar mig med sina läppar;
 men theras hjertra är långt ifrå mig. Men
 the tiens mig såfångt / lärande then lär-
 dom / som är mennisko bud.

Ef. 29: 13
 Matth. 23
 8, 9.

Denna obetänksamhet och medföljande skrym-
 aktiga Guds tiens såg Salomo noggsamt / der-
 före lämnade han os och den anförde ärwarning /
 såsom höghödig til en så wigtig saks företagna-
 de. Sakens wigt synes deraf / at man har til
 giöra med et oändeligit Majestet och sielfwa
 Helligheten / med et öga som skarpsont betrak-
 tar hertats hemligaste wår / med et öra / för
 hwil-

Pl. 5: 7.

hwilket intet fördolt är / och med den som til falska hierran hafwer en stiggelse. När en undersåte träder för sin Öfwerhet / huru är han icke angelågen at / til sin undergifwenhets och undersåteliga lydneys bewisande / å daga lägga all åre-och wördnads betygelse / som en jordisk öfvermacht tilkommer? Huru mycket mera ombugsamhet fodras icke då / när usla jordematkar / som til sin ringhets erkännande måste utropa:

Pl. 8: 1.

Swad är menniskan / at tu täncker på henne? eller menniskiones son / at tu låter sig wårda om honom? så nåd at tråda in för alla werldenes Konung? Så stor Herren är / med hwilken wi hafwa at gåöra / af så stort wårde är ock gåöromålet; hwilket synes / då det heter: bewara tin fot / kom til at höra. Det är: anställ noga ransakning i dit hierta huru det är beskaffat; see wäl om dina affigter / i det som angär den Albrahögsta och din själ / äro rene eller ej; utforska om derunder ligger något hemligt skrymteri / eller om den årrå / som du föregifwer / är bygd på reem grund / sann kärlek til din Gud och rättskaffans ömhet för dig self: och kom derunder ihog / at tin mun icke bör wara förhastig / och låt titt hierta icke hafva t. l. at något tala in för Gud. J

Pred. b. 5:

..

I dag / när wi äro sammanfomne i detta
 Herrans huus at betrakta ett ibland de förnäm-
 sta stycken / af den sanna Tro och Lära / som
 wi bekänna / neml. wår Herras och Frälssa-
 res Dyra Nattward / lånar jag til min och
 eder inbördes upmuntran orden af Salomo: be-
 wara tin foot och ransaka ditt hiertas tillstånd /
 när tu går at spisa wid Herrans bord / och
 kom at mätta och läcka din hungroga och tår-
 stiga själ. Är någonsin betänckande / estertancka
 och beredelse nödig / så är den samerligen då / när
 en arm syndare wid Herrans bord / under / ut
 och med naturligit / men wålsignadt och helgat /
 bröd och win emottager wår i böden trofaste Je-
 su lekamen och blod; uppå hwilkens wärdiga el-
 ler owärdiga åtan-och drickande hänger förskräk-
 om lifwet eller ewig död. Låtom os derforre wa-
 ra angelagne / at själen må här finna sin föda /
 och et förkräftat hierta sin wedergwäckelse; samt
 at wi ej gå härtil utaf en blåt wana / utan ef-
 tertanka och et rått beredande. Låt oss rau-
 saka och söka wårt wäsende / och omwän-
 da oss til Herran. Låt oss uplysta wår
 hierta samt med händerna til Gud i him-
 meln. Behålt wår gång på tinom si-
 gom / at wår steg icke slinta /
 Fader wår / som ic.

R. agw. 3.
 40, 41.
 Ps. 127. 5.

Evan

Evangelium / 1 Cor. II: 23, 29.

Betraktelsen skal igenom Guds nåd för denna gång blifwa om

En högstnödigg beredelse til Herrans Mattwards wärdiga begäende.

Härwid i allt tage wi allenast
Sjelfwa beredelsen / och hwad dertil fordras.

D Postelen förer i detta 1. Cor. II. Cap. en hård klagan öfwer sina Corinthers wärdlösset wid Herrans Mattwards begäende / derföre at de ej mera beredde sig härtil / än til en annan måltid: han wisar ock / ehuru osmaklig denna sannings upträckande för dem kunde wara / at de wid denna dyra förrättning begynt sig til skada at föröfwa hwarjehanda öfick / som utaf en / om Guds ära och siälarnas wälfärd om lärare / icke utan bestraffande kunde eller borde anses. Til at icke efterfättia något af sit ämbetes fullgörande / förhåller han dem ock / at så framt de wärdeligen skulle sig til gagn denna Mattward undfä; borde / innan de gingo dertil / ske pröfning och beredelse / såjande v. 28: pröfwe meniskan sig sjelfwa / och äte så af then bröd; det / och dricke af then kalken.

Den

Denna beredelse består deruti / at en mens-
 niska går med oparistiska ögon / såsom en öfwer-
 tradare till sit eget hjerta / och är / så til
 sägande / mera sin egen anlagare / än förwa-
 rare / samt ler noga til / om hon uti läran om
 den heliga Mattwarden är tilböriligen under-
 rättad och stadfastad ; om de inkast / som för-
 mistet wil gödra uti denna hemligheten / igenom
 tronens ensaldighet i ordet grundad / äro utue
 säkert slagne ; om hon känner och bekänner sig
 vara en syndare ; om hon af Guds Lag blifwit
 öfwerträdad om sina öfwerträdelser och deras
 widhängda straff ; om hon igenom det trösteful-
 la Ewangellium / som tillsäjer alla borsfärdiga syn-
 dare nåd och tilgift för Jesu skul allena / är
 upväckt och långrande efter den utläfwade nåden ;
 och ätteligen om hon trångtar at i sit beäng-
 stade tillstånd blifwa delaktig af Syndabotarens
 Jesu heliga lekamen och blod / som i detta
 Sacrament sannfärdeligen gifwes och med-
 delas alla under syndabördan suckande
 själar / til försäkran om syndernas för-
 låtelse och til tronens styrko. Här fordras at
 betrakta om själen är i stånd at kunna den wär-
 deligen emottaga eller ej / och om man kan sig
 til nytta ämnata detta Sacrament / som war
 Herr och Frälsare til sin äminnelse och själes-

Cl. 46: 8:

nes gagn kärleksfullt inrättat. Försöker då Eder selskiva / om J ären i trone; bepröfwet Eder selskiva.

2. Cor. 13:5.

Allt beredelsen är högstnödig / lärer en och hwar så mycket mera sinna / som då man går til bröllop / är man omtänckt om anständig prydnad: Huru mycket mera då / när Lambens Jesu bröllop med själen skal i tiden firas / när ej jordiska / utan himmelska rätter äro framfatta / när et Allt skal ingå i närmaste förening til et inret / Skaparen til creaturet / selskiva Heligheten til orenheten? Så mycket själen är dyrare än kroppen / själenes spis än kroppens spis / och Wården högre än någon jordisk herre / så mycket större beredelse fordras til denna måltid. Bör icke den undersäte med näpft anses / som / när han af sin Öfwerhet til måltid buden warder / ej skickar sig tilböriligen / och på det sätt som hans Konung befalt / och hwaruti han hafwer et wälbehag? är det så nödigt menniskor emellan / huru mycket mera nödigt är beredande då / när man går til bords hoos och med alla Konungens Konung / som icke skal underlåta at hämnas den / som igenom owardigt åtande och drickande gör sig saker på Herrans lekamen och blod?

Denna beredelse måst ej bestå blätt i utwärtas

wärtes och lekamlig tilrustning / utan ock uti
 hertat / och sig i själen tildraga. Såsom wi i
 denna målid icke undsä en lekamlig och krop-
 sens / utan andelig och själens upps; så bör
 ock beredelsen i själen för sig gå. Wårt hjerta
 och själ är den orona källa / uti hwilken wår
 ra swagheter och syndastyggheter hafwa sit säte /
 och hwarifrån de gynnoge utspringa. Jesu
 är selswa renheten: huru kunna wi ästunda el-
 ler begära at han skal ingå i et wederstygghets-
 git sondanäste? Hwad hafwer rättfärdighe-
 te: beställa med orättfärdighetene? eller
 hwad delaktighet hafwer luset med mörkret?
 Skal nya förbundens ark af Jesu införas / så
 måste Dagon kulkastas. Det står i Lev. 16 at
 då öfwersta Prästen skulle ingå i det aldrabeli-
 gaste / borde det ske i helig skrud. Wi äro i
 Jesu Christo gjorde til konungar och präster;
 wilja wi gå i Guds helgedom / så måste ock
 det ske med rena hjertan. Med Jesu utgick På-
 skalambet i det gamla förbundet / och i det nya
 har Altarens Sacrament irädt dess ställe. Kun-
 de icke Basah blifwa hållit / då prästerna icke
 woro nog helgade / utan den / som sunnes o-
 ren / måste wänta til andra månaden; så for-
 dras äfwen hjertats rengjörande när själen skal
 äta wid detta Særens bord. Ställa wi oss
 B 2   Detta

1. Cor. 6:14.

1. Sam. 8.

Lev. 16:4.
Appenb. 1:6.

2. Chron. 30:3.

Num. 9:11.

Matth. 7:
6.

detta för ögonen / så blifwer frågan / huru med
den går / som med otwagna hiertan wilja af
dessa himmelska nåderätter delaktige warda; och
om icke til dem sagt är: at man skal icke gif-
wa hundomen thet heligt är / och icke ka-
sta pärlor för swin / at de icke trampa
dem med sina fötter? Jag lärer ej behöfwa
widlyftigare widröra at beredelse är högstnödigg;
utå latom of see hwad til den beredelse fordras / at
wi deraf måga sluta huru den bör wara bestaffad.

Detta finna wi of förelagt i tu ord af
wår Text v. 24 / 25 / 26. Åminnelse och DÖD.
Jesu Ickamens utgifwande och hans blods ut-
giutelse leda wår estertancka til hans smärteful-
la pinos betraktande med dess grundorsaker / och
lemnar en lustig åminnelse af hans oändeliga
kärlek för syndare; hwilken åminnelse ej annat
kan / än uwäcka hos en själ / som låter Guds
nåd röra sig / tro och genkänckel. Bestäda Je-
sum ifrån sin ankomst i köttet til sin utgång is-
från werlden / och see huru kärleken bragt honom
til lidande. Den som hade himmelen til sin thron /
hölt til goda en krubba på jorden. Den ewi-
ga Guden / som af ålder heter Fader / blifwer et
spådt Barn. Den som är högst ofwer alla / blifwer
den ringaste. Den rikaste / blir så fattig / at
han icke hafwer thet han kan lita sit hufwud
til.

Luc. 2: 12.

Es. 63: 16.

Phil. 2: 7.

Luc. 9: 58.

til. Den wisaste / och Mästaren med then lär-
 da tungan / måst emottaga bindpustar / bespät-
 ras / förmådas och nedtyllas. Hela werldens
 Monarch och naturens ömma Fader brönes med
 stingande törnen. Den stora Propheten warder
 med slag emottagen och med spätt tilfrågad:
 Spå oss Skrifte / ho är then tig slog?
 Allmachten bindes. Skönheten föraktas. Lä-
 karen säras. Lifwet döer en ynckelig död. Och
 det alt för menniskornas synder / at han ge-
 nom sit lidande måtte betala de skulder / för
 hwilka wi håsta genom arf- och wärcksynder. Ef. Ef. 53: 4-5
 53. 4/ 5. See här et oändeligit lidande och
 en i döden trofast kärlek. Förtienar icke alt
 detas betraktande en så medömsam / som glad
 äminnesse? Öfwerwäga wi rätteligen detta med
 sina orsaker / och derjemte / at den samma le-
 kamen / som detta utstått / och det samma blo-
 det som för oss utgudet är / blifwer til Jesu
 äminnesse och hans döds förkunande v. 26. I
 Natthwarden oss tildelt; så finna wi / at til dess
 wärdiga emottagande fordras

I. En sana och upriktig Bättring / som
 deruti består / at en menniska af Guds lag
 känner och ångrar sina synder / och för dem fut-
 tar försträckelse och afsky; men doch derwid ej
 blifwer liggande / utan i följe af det tröstefulla
 Ewan-

Rom 7: 7.

Evangelium / med wiss och otwifwelaktig af Guds Andas wärkade tillförsikt / tror / at syndarna för Jesu blods och döds skul warda förlåtna / och nåden för hans urständna marter en beängstad själ tillägnad / då hon genom tron omfattar den lidande Jesu döda förtienast. At här förutan komma till detta bord / är at wara i samma tillstånd / som Judas / om hwilken / såsom en förrådare / sådes / at han tog med Jesu i fatet. En utan ångert och båttring leswandade / är ej annat än et orent med synd besmitat näste. Den som med en oren själ emottager Jesum i Mattwarden / åtninter deri / med och under icke annat än stadfästelse om sin orenhet. De ord äro förskräckeliga / som stå om Judas / at då Jesus hade gifwit honom det indäppade brödet / for satan efter then betan in i honom.

Marc. 14:
20.

Joh. 13: 27.

En upriktigt synden ångrande själ / ser i Jesu lidande och död ågonstänkligt prof af Guds öfwerfwinneliga kärlek för syndare / och finner med öfwerthgelse sanningen deraf / at Gud beprisar sin kärlek till oss / i det / at Kristus är död för oss / när wi ännu woro syndare. Hon ser prof af Guds tryckande wrde och lagens förbannelse / då Gud låter i

Rom. 5: 8.

Rom. 3: 25.

Ebr. 9: 22.

uts

utgiutelse sker ingen förlåtelse/ och at Christi wardt en förbannelse för oss/ då han skulle förlåsa oss ifrån lagsens förbannelse. Hon ser prof af syndenes tryngd / när Strållaren svettades blod i örtegården / och då han ynckeligen ropade: min Gud / min Gud / hwil hafwer tu öfvergifwit mig.

Gal. 3: 13

Rom. 22: 43
44.

Matth. 27:
46.

Et sig opriktigt bättrande hierta föreställer sig / under den igenom lagen af Guds Andas wärkade synda ångren / Jesum / såsom den / hwilken menniskan med sina arwickelser förorsakat det smärtesfulla lidande. Då kommer hon med bebröfswelig känsla ihog det / som hon i syndaläppet ej tänckt på / at Jesus ei för sin / utan för hennes skul lidit pina och död / efter han ingen synd hade och intet bedrägeri wardt sunnet i hans min. Hon påminner sig då i trome / at Gud hafwer honom / som af ingen synd wiste / för oss gjordt til synd / på thet wi skulle warda Guds rättfärdighet genom honom. Det är / på det de synder / för hwilka Jesus i vårt ställe betalt / icke mera oss räknas / utan Jesu fullkomliga tillskyllgjordhet / genom tronas oss til rättfärdighet / af den genom detta försenings offer räddes stälte Guden / räknas. Då upträdtes för henne de etterbildes /

1. Pet. 2: 22.

2. Cor. 5: 21

Esa. 1: 6.

som

som hon i sit oomvända tillstånd hwarken kint eller welat blifwa warse. Då betvittnar hiertas swallande och de stridt löpande tårefloder/ at ynderna woro den Judas/ som förädde sielfwa oskyldigheten; de giffor / som hudslängde den heligaste lekamen; de törnen / som gjorde det wälsignade huswudet blödande; den rängd/ som til jorden tryckte all tings upphällare; de spikar / som fastnåglade Jesum wid korset; och det spjut/ som öpnade Jesu sida och hierta.

Kära själ/sänct tanckarna ännu något närmare på dig/ föreställ dig wara til straff skuldig/ men derjemte föreställ dig en wänn/ som af kärlek til dig ej allenast underginge lidande för din skuld utan ock med döden betalte dina skulder/ och med det wilkor/ at du skulle bättra dig. Wänn dit hierta utan smärtsam tånning kunde föreställa sig hans trofasthet? Skulle det ej göra dig ondt at du förorsakat honom det lidande? Skulle du ej afsta dig förbunden at/ i hwad mål du kunde / lindra hans smärta? Skulle du ock ej antee för en skyldighet at efterkomma hwad han af dig begärt/ och tacksammeligen bemöta hans wälgierning? kan man ej föreställa sig något hierta så hårdt / som ej här af rördes / huru mycket mera måste icke dit hierta då ängslas / när du/ såsom Guds owän / i trone ser sielfwa oskyldigheten/ Guds Son/ låta sit blod rinna / och sin sida för

för dig öfna / at du desto närmare må see in
i Hans kärlek och nöd?

När din skälwan och Frälsare för din egen och werldens kärlek / hänger naken på kärset; för din ringa wördnad för den Allsmåttiga / beder och klagar med ynkelig röst; för Sabbathens ohelgande / mot en högtid föres ut til sic lidande; för din ohörsambhet / underkastar sig en orättwis dom; för din hämdgirughet / beder för sina fiender / och ledes ut emellan två ögningsmän; för dina köttliga lustar / til alla sina lemmar marteres; för din orätträdighet och obarmhertiga hierta / låter sin mantel borttagas och delas; för din förklenande tunga / under eländet stilla tiger; för din girughet och sikande efter werldens gods / låter sina händer och fötter genomboras; och för din otro / högfärd och framhårdande motwilja / fargas / bägnar under kärset och dörr: Kan wäl dit hierta alt detta föreställa sig utan innerlig sorg? Gack och see til efter dit samwetes inthgande / huru du alt ifrån födslostunden in til nu varit Guds buds öfwerträdare / och hwad Herrans lag sina förbrutare pålägger; men bestama derjemte / at alt straff och förbannelse legat på din Jesu i ymnogaste måtto. Huru är då möjligt / at du utan sorg och tårar kan dig alt detta til sinnes föra? Kan detta ej ännu möta dig / så betänk Syndens art

E

och

och deras oändeliga antal alt ifån Adam till
 werldenes ända. See på Davids tillstånd / hvil-
 ken öfwer sina egna och ingen annans synder
 tyngd myckeligen qwed: ingen frid är i mi-
 nom benom för mina synder skull. Ty
 mina synder gå öfwer mit hufwud; så
 som en tung börda äro the mig förswära
 wordna. Äro en enda menniskas synder af sådan
 tryckande art och antal / huru mycket smärtsam-
 mare måst då känslan warit af alla werldenes
 alla synder / som trykt din Jesum / då han war
 et så oskyldigt / som blodigt försonings offer
 icke allenast för twåra / utan ock för hela
 1. Joh. 2: 2. werldenes synder? David begret fordom sin wan-
 arriga sons Absaloms ofärd / önskande sig haf-
 2. Sam. 18: 33. wa mått dö för honom. men nu sättie dit
 hierta dig orden i munnen / som kunna til någon
 del uttrycka den smärta du äger af den kär-
 lek och medymka wårda Jesu medfart.

Ach dyraste Jesu! huru grufweligen känste-
 lös wore då min själ! om hon ej toge öm deel
 af det dig trycker; om hon wid betraktande af
 sina styggelsers myckenhet och dina marters last /
 ej hade öfwer orsaken til dit elände et ängertult
 hierta; och om hon ej singe leda til det som dig
 käftat lifwet!

Såsom wi lefwa uti en tid / på hwilken
 menniskorna ej annat wilja höra omtalas än det
 slagade Guds Lamb / och wilja med blåtta kund-
 skapen häraf tyckas hafwa nog / icke betänkan-
 de / at de oftast på detta sätt söfwas i syndig sä-
 kerhet; så föreställer jag mig ock / at hwad jag
 nu talat om wår lidande Frälsare / är långt i-
 från at wara osmakligt / et wälklingande Ewan-
 gelium. Det är ock så. Men hwad slutsats fat-
 tar et rättfint hjersta af det / som sagt är / om
 icke denna? Går jag nu at emottaga dens Le-
 kamen och Blod / som för mig sådant elände ut-
 stätt / skal jag lik warda hans död / skal jag
 under / ui och tillika med bröd och win undsä-
 den som för mina synder betalt / skal jag af hans
 pinos frukt delaktig blifwa? Huru kan jag u-
 ten ånger öfwer det myckna onda jag honom
 förorsakat / täncka på hans lidande? Huru skal
 icke det wara mig wederskyggeligt / som kastat
 honom lifwet? Huru skal jag icke hafwa fasa
 för det myckna onda jag bedrifwit? och huru
 skal jag med honom kunna förenas / som är sieswa
 kärleken och heligheten / och doch med behag
 ansee och fortfara i det / som brakt min Allfa-
 re i döden? Detta är at äta och dricka til
 Jesu äminnelse och förkunna Herrens död.

2. Fordras til wärdigt Herrens Matt-
 wards begående en sann och lefwande af

Guds nåd i Jesu Christo upväckt Tro/
 som / tryggande sig. wid Guds tilläufelser och löf-
 ten / under syna ängsten tager sin tillflykt till
 Jesu fullkomliga lydna och förtienst / med hvil-
 ken han ej allenast fullbordat alt hwad lagen er-
 skar / utan och tillhyllt giordt för synderna.
 När en själ går in i bättringen / i hiertats wän-
 dande från sig. sielf / Wnd / satan och werlden /
 lämna fienderna henne ej så lätt och oanfäktad /
 som det förfälliga sinne sig inbillar: utan då de
 ej med lätthet kunnat utslå Guds wredes känsla och
 Jesu för synden lidande åtancka / anfäktta de det
 bedröfwade hierta med fruktan och förskräckelse.
 Huru wore hon icke då lätteligen förastad / om
 hon ej genom trone wiste och kunde taga til-
 lykt til sin hulda beskyddare och synda försona-
 re / och säga: Huru lustig är tin lidandes och
 döds bild / Herre Zebaoth! Min själ längtar
 och trångtar efter tina sår: min kropp och själ
 frögda sig uti min dödade / men lefwande Fräl-
 sare / uti dig finner min slagtande och ängsliga
 själ sin huus och bo / ther hon lägger och in-
 sänker all sin sorg.

Pl. 84: 2,
 3, 4

När man talar om tro / så har solet det
 af gemenligen et ymnogt förred. Då enkas
 de flästa ej af annat bestå än tro. De göra
 sig i sin själva inbillning tro när dem witer. Sä-
 g. 8

ges det til dem / at efter tro utan giernin-
 gar är död / så wisa mig tin tro med ti-
 ne gierningar; så å daga läggas de af såda-
 na egenskaper / som Phariscernas goda wärck-
 woro. När källan är oren / hurudant blifwer
 waktnet? Sodoms äplen see och täcka ut / men
 wid öpnandet finnes inwärtets beskaffenheten es-
 swara emot skenet. En så beskaffad tro kom-
 mer icke här i ringaste akt; utan den / som långt
 ifrån at besia i inbillning och mun / i lysande
 men i grunden orena gärningar / är wärckelig
 hoos en ufel och efter Jesu förening trångtan-
 de själ / som med fast tillförsikt flyr til Guds
 nåde / och tror / at Gud för Jesu skull förlä-
 ter sonderna / och syndernas förlåtelse beseglar
 uti och genem detta Sacramentet; samt i sin
 andeliga fattigdoms upriktiga tillstående beder:
 Herre / jag troor / hjälp mina ötro.
 Såsom denna tro endast påhyftar delaktighet med
 sin kära Brudgumme / så går hon ock i sin käre-
 ra ensakthet til denna måltid / och / å sidos-
 sättande alla förnufters inkast / tryggar sig wid
 sin Jesu ord / at hans lekamen och blod wär-
 keligen äro här närwarande och sannfärdeligen
 ımdfås. Såsom det ordet tro är begrepet af
 hela vår Christendom / så är den ock här det
 wäsentligaste; emedan en rätt ånger och bät-
 tring

Jac. 2: 17
18

Matth. 23

Marc. 9: 24

ring kan så litet wara den förutan / som tron ej
 amorstådes / än i bättringen kan södas: der för-
 qwäses otron utur hwilkens mörja den san-
 na tron sig framletar. Ingen annan än en tro-
 ende själ får nyttan af de orden: Detta är
 min lekamen / som NB. för eder brytes;
 ihetta är kalcken / ihet nya testamentets
 i mitt blod / som för NB. eder utautet
 warder. Detta lära wi af wår Cateches i barna
 åren; gifwe Gud / at wi wid mognare åren der-
 wid använde tilbörlig upmärksamhet!

Möjligheten af Jesu lekamens och blods san-
 färdeliga undfående i Nattwarden är för för-
 nufret en obegripelig sak / hwilken doch af tron
 uplöses. Jesu Nattward innefattar omäteliga
 skatter för själen / men hwilka utan trones öp-
 nande nyckel blifwa förbärgade. Denna mäktid
 försäkrar syndaren om sina synders förläthe-
 och om tilägnandet af Jesu rättfärdighet; den
 rykande trones weka upländes och den swigtan-
 de rören uprättas; gifwer kraft til de lasters ut-
 rödjande utur hiertat / som der haft sin boning;
 gör kärleken til Gud och nästan mera lågande;
 och sätter själen i närmaste gemenskap med
 Christo. Men fast än dessa förmåner äro o-
 skattbara och där tilbudas; så kan doch ingen
 deraf blifwa delaktig / som dem ej med trones
 hand

hand undfår : ja äfwen så litet / som en tiggare kan fågna sig af allmosan / när den af en tilbjudande ej emottages. Är ingen tro i hertat / utan man vågar oberäknet widröra dessa heliga ting med oren mun / så skyle sig self / om han ej annat än onåd och wrede insamlar / som yttras så i det stället / som kroppen angår. text. v. 29 / 30. **It** det står fast ; at utan tron är omöjeligit tackas Gudi.

Ebr. 11: 6.

Skryte så mycket man wil af tro / ställe sig så andåttig man kan / och tale så klingande / som möjligt är ; så är doch detta utvärtes ej annat än et skryntesken / och icke någon rätt prydnad när man framträder til detta Gubord / om ej tron i bättringen upväckt är sannfärdeligen i hertat grundad. Eäsom sådan förstålning är et gåckeri för den allwetande Guden / så kan alt detta ej eller anses för högids klådnad ; **It** then rättfärdige Gud anser ej hertan / utan pröfwar hertta och niurar. Inbille sig ingen / at han utan tron / som är Guds Barnas zirat och krona / af Jesu räknas för välkommen gäst. En själ som ej är klingtande efter nåden och Jesu gemenskap har ingen tro. No är wäl den som icke trångtar efter Guds nåd ? men mån allas trångtan ock är rättfärfans ? Huru omöjeligit det är at Jesus kan utan

Yf. 7: 10.

tan

tan tron anammes / kunna wi see af flera skrif-
 tenes rum. **J**esus wil wroläfwä sig med själen/
 men uti trone. **H**errans ögon see efier trone.
Of. 2: 19, 20. **G**ud hafwer satt **J**esum til en nådastol genom
Jer. 5: 3. trona i hans blod. Detta alt i sit sammanhang
Rom. 3: 25. tagit lemnar alltså denne otwungne slutsats: är
 detta Sacrament inrättat för hungrige själar;
 finnes här försäkran om syndernas förlåtelse / **J**e-
 su förtiensts tilägnande och ewig salighet; men
 kunna ej dessa saligheter utan tron bekommas; så
 går en otrogen / oberedd och owardig til denna
 dyra måltid.

Kan hända at någon härwid torde blifwa
 flagen / och med bedröfwelse täncka: ach! hu-
 ru ofta har jag warit til **H**errans bord utan
 bättring och tro; om ock den warit / så har dess
 gnista warit så klen / at jag den med möda märkt;
 min medfödda otro har mera härskat än tarar
 kunna det beklaga / och så widare. Ut utan
 bättring emottaga dessa dyra himlarätter / är så
 bedröfweligit / som klagan wärdt / och äfwen
 så oriinligt at få det sig til förmån / som at
 nyttia läkaren / utan at wara sjuk / äta us-
 tan at wara hungrig / dricka utan at wa-
 ra törstig. Men så länge tid ännu är / så wändt
 om ifrån dit onda wäsende / skrymteri och ondskos-
Def. 33: 11. th **H**erren hafwer ingen lust til din död.
Euf. 15: 20. Fadens hjertat är ännu kärlekswarmt at war-
 fun

kunna sig och emottaga en förlorad son. D at
du allenast rätt kunde besinna hwad din frid
tillhörer / och känna den tiden uti hwilken
tu sökt blifwer!

Luc. 19: 44.

Men du öfwer swag tro klagande / doch stör-
re tro efterlångtande själ. War nögd med dit
tros mått / och lät dig åtnöja med din Je-
su nåd / hwilkens kraft är mäktig i de
swaga. Sålom en försiktig hushållare nedlåg-
ger han ej hos dig mera / än du är i stånd at
emottaga. En liten tro är ock en tro / afwen
såsom en gnista ock är eld / fast den i askan lig-
gande ej utslår i låga. Den Jesus som upväckt
din lilla tro / wil hafwa sig förbehållit huru stort
mått dig skal tildelas. Det spådare barnets hand
omfattar så wäl modren / som det äldres. Ingen
swagtrogen har ännu gått ifrån Gud / utan at
wara med hjelp och tröst begäfwad. Tro alle-
nast din Jesus om godt / och kom ihog / at han
bibehåller dig / grastwer om dig och göder /
til thes tu förmår bära ynnegare frukt. Ar et
träd af god art och gifwer hopp om fruktbarhet /
så kastar ju ej en trädgårdsmånne det derföre ut /
at det är klen och växer långsamt ; utan är
derom desto dunnare. Huru kan då vår sorgfäl-
te Trädgårdare / den himmelska wingårdsmannen /
förkasta dig / som honom så mycket kastat / och

2. Cor. 12: 9.

Luc. 13: 8.

El. 5: 2, 3.

D

på

på hwilken han alt tills nu användt så förundrans
wård som outtröttelig möda/ så länge ännu i dig
någon saft finnes? Håll derföre fort i bönen/ at
han / som i dig et godt wärk begynt / ock det
efter sin nåd och wisshet fullbordar. Allt ihet
Matth. 21: 22. **I** bedien i bönene/ troendes/ ihet skolen i så/
lyder hans försäkran/ utan förbehåll om tron skal
wara stark eller swagare. Låt wara at du är
2. Cor. 13:4. swag; du lefwer likwål med din Jesu i Guds
kraft / och med din swaga tro har du din Jesum
i Nattwarden emottagit. När wi tala om swag-
troгна / så ware detta ingalunda dem sagt, som
slätt ingen tro hafwa/ utan fortfara i sit obot-
färdiga hierta och hänga wid sin naturliga otro.

3. Fordras af en som wil wara wärdig Herrens
Nattwards gäst/ alswarligt upåt/ at i
genom Guds bistånd fortfara i sin lefwerne bät-
tring/ samt sig Gudi hel och hällen / och nästan med
skyldig kärlek upoffra / försakande alla ogud-
aktighet och werldslig lusta / och lefwande
tukteliga / in anseende til sig self/ rättfärdeliga/
i anseende til nästan / och gudeliga i anseende
Lit. 2: 12. de til den Aldrahögsta / i ihenna werlden.
Hwarest tron är kan omöjeligen annat wara
än misshag til synden. Tron upoffrar Jesu
sin kärlek; huru kan då kärlek til det/ som strid-
der

der emot Jesu älskan = och widhängande / haf-
 wa i et och samma hierta rum? Tron anser
 Jesu lidande och den syndernas förlåtelse / som
 för hans förtiensts skull warder i Natthwarden
 beseglad / icke såsom en myndamantel / at efter
 des undsäende få på samma räkning fara fort
 i ondskones utöfwande. En trogen själ betrak-
 tar fuller Jesum / såsom en syndabetalare;
 doch så / at wår gamla menniska skal med
 honom kärskästas; på thet at syndakrop-
 pen skal warda om intet / at wi icke här
 efter skole tienna syndene. Rom. 6: 6
 Wår Jesus för-
 sonade synderna i sin lekamen på tråd. Begå wi
 rätteligen hans äminnelse och förkunna hans död /
 så kan ju en själ ej få smak / utan affsty / för
 det som til hans död warit wällande och är
 honom motstridigt. Hafwa wi någon kärlek
 för Jesu och medynkan med hans utståndna
 lidande; så kan man ju ej så handla emot
 all kärleks art / at man finner nöje at förör-
 saka den ny smärta / som man älskar. Det
 är altså nog / at wi i förliden tid hafwe
 twårt lefwerne förslitit efter Hedningarnas
 1. Pet. 9: 14
 och wåra lustars willia. Tro wi af Jesu blod
 delaktige / såsom then thet renar wårt samwet
 af the döda gicrningar / så låter oss efter des
 D₂ und=

Ebr. 9: 14. undfäende och tiena lefwandes Gud. Den som med trone emottagit syndaförlåtelsen / huru kan han åter inveckla sig i orätsfärdighetene / utau at förtrampa Guds Son / och Testamentens blod / såsom orent alta / genom hwilket han helgad är / och förfinada nå-

Ebr. 10: 29. Denes Anda ? Mån icke hwar och en uppsätelig mynd på nytt kärskäster Guds Son och för spätt håller ? Men jag huru kan detta med en sann bättring och tro komma öfwerens ?

Utän detta uppsät om alswarlig lefwernes förbättring / är klart at bättringen ej varit rättskaffens ; ty det som förorsakar en smärtande och ångerfull känsla / kan ju ej mera wara behageligt. Är detta felat / så har Jesu lekamen och blod swärdigt och af en oberedd gäst blifwit anammad. Sattas uppsäter och wirläggandet om helgelsen / samt trones fruktens utöfwande / så går man / efter undfängen aflösnung och syndaförlåtelse / såsom hunden åter til sina spyo ; och såsom swinet / som twaget är / sölar sig åter i träcken. En sådan människas yttersta är warre wordet / än ihet första. Fråga Bruden om uppsäter och des wärkställighet är nödig / så lærer hon swara:

2. Pet. 2: 22,

swara: Jag hafwer aflädt min fiortel/
 Huru skulle jag åter klåda honom uppå i-
 gen? jag hafwer twaget mina fötter/ hu-
 ru skulle jag besmitta them igen? Är du
 en gång med det slagade Guds Lambs blod
 rentwagen/ söla dig icke mera i synden; har
 du wändt en gång om ifrån syndastigarne/ wan-
 dra icke mera deruti; har du en gång gif-
 wit dig på wägen utur werldenes syndiga So-
 dom/ see dig icke mera tillbaka / utan låt titt
 hierta blifwa rättssinnigt i 5 Errans wägar.
 Jesus sief wiste ock denna saks nödwändighet/
 när en qwinna med hoor beslagen leddes fram
 för honom/ då han bortwiste henne med desse ord:
 gæf bort/ och synda icke härefter.

Hög. Wis.
 5: 3°

Gen. 19:26.

ps. 119:80.

Joh. 8:12.

Det som nu i eufaldighet är förestålt/ gifwer
 en och hwar utaf oss nog anledning at betrakta
 wårt skältilstånd / och at tiens til öfwerlygel-
 se om wi / som 5 Errans Natthward begångit/
 warit wäl beredde gäster eller ej wid denna mål-
 tiden. Ware herran ifrån mig / at wara E-
 der domare. Domen ware Gudi den skarpsyn-
 te Domarenom / och ransakningen Gdra egna
 samweteus intygande hemståld. Så mycket
 kan och bör jag för ämbetets skul tillkänna gif-
 wa: at om man nogare ser på menniskornas
 wan-

wandel / så synas mer än många blätt för en sedwana gå der til / utan at täncka på någon beredelse. Grunden til denna bedröfweliga san-ning äro de frukter / som å daga läggas efter rindfängen Natward / hwilka öfwerhödligt in-tyga / at ej något af de anförde nödwändiga sive-ken finnes i hiertat. Häller man sig en eller annan dag utwärtens Christelig / så wet man se- dan ej ordet af för än åtanckan af det / man wid aflöjningen läfswat / är förswunnen. När man åfwen så sedan som tilfdrene fröckt utöf- war synden / hwar är synda ängren och båttrin- gen blefwen? Hwar är tro och upiät til lef- wernes förbättring? Hwar är Jesu lidandes äminnelse? När den gamla menniskan löper o- hindrad med eftergifna tömar / hwar är då Je- su döds förkunnande? Alt består såleds hos en säker werld i behageliga ord / andåktiga åbör- der och skensagert wäsende / i en skugga utan kropp / i Jesu lekamens och blods emottagande / men utan gagnande själens känning. Så misbrukas / ih wär! Jesu Natward och in- gen lägger på hiertat det elände som härpå föl- jer. Hwar och en wil gå och går härtil utan at täncka efter / hurudan och i hwad affikt han sig där bör infinna. Herren gifwe oss nåd til bättring och sann beredelse!

Men de / som ej ännu warit gäster wid denna
denna

Denna dyra måltid / fatte ock här af anledning /
 at wäl betäncka sig / förr än de företaga detta
 wigtiga giöremålet ; och låte sig ej dertil drif-
 was blårt deraf / at de hunnit til femtonde el-
 ler sextonde åratalet af sin ålder : ty af åldren
 följer intet den i början beskrefna beredelse. I
 unge / bewaren edra fötter när I gån härtill ; och
 I äldre / skynder icke de yngre fram / förr än
 det med godt sammwete kan ske. Saken är så
 mycket mera moget betänckande wärd / som
 här på hänger antingen lif eller död ; text. v.
 27 / 28. Begynner man at wara oberedd / så
 blifwer igenom fiendens bedrifwande lätt en wana
 deraf / om hwilken det sedan heter : kan ock Jer. 13: 23.
 en Ethioper förwandla sin hud / eller en
 Parde sina fläckar ? så kunnen I ock nå-
 got godt giöra / efter I ondt wane ären.
 Det blifwer oemottäjeligit / at utan bättring /
 tro / och fast upfat til lefwernets ändring / är
 Nattwards gången högst skadelig. Sålen bör re-
 nas ifrån orenligheterna / och hiertat tilredas
 at emottaga en så dyr gäst / som Iesus är. Här
 emottages fuller lifwet ; men skal det ej blifwa
 en död / så böia köttens gjärningar dödas Gal. 5: 19,
 Den som här wil undsä lifwet / omfatte det i 20, 21.
 kärlek och tro / och ändre lefwernet ; i widrigt
 fall emottages det wäl / men til sålastada /
til

til dödd och fördömmelse; äfwen såsom den bästa läkedom kan vara skadelig / om den siuka ej i allt tager läkarens föreskrifningar och råd.

Augustinus

Såsom man bör finnas väl beredd wid tjuftgåendet / så fordras ock färdighet och winläggande om det / som godt är / efter undsändet. Det går icke an / at efter Lambets åtniutande / förwandlas i ulstvar; icke ryta såsom Lejon / sedan wi af Lambets kött och blod äro måttade. Detta upförande wore långt ifrån at förkunna Herrens dödd / som skedd är til gamla människans döddande. Låt därför dina betraktelser alltid hwila på din Jesu emottagne lekamen och blod / at din skyldighet emot Gud / nästan och dig self skändigt swärfvar dig för ögonen. Kom ihog den salighet / som dig i Jesu lidande och dödd är wärdig / och wakta noga / at du ej går igenom upfäteliga mynder dig den samma öwändig. När syndaretsler sig insinna / så tänck på din Jesum / som för mynden af kärlek lidit / och af samma kärlek drefwen inrättat denna måltid för själar / som af myndenes smärtsamma kändedom tryckas och efter nåden längta. Tänck på Allmagten / som för dig är swag worden; huru bör du då wara stark i mynden? på Läkaren som för dig är sargad; bör du då icke känna

Läna din skuld? tänck på Lifwet / som för dig är i grafwen nedsänkt ; bör du icke döo synden / at du ock med honom må dageligen uppstå rättsfärdighetena? Wil du wara en gren af det sau-
na winnrådet och en lem i Jesu lekamen / så döo i Jesu döds kraft dig sielf / synden och werlden ; at du alt mer och mer må skickelig göras at med kärlek / låf och tackfäjelse bemöta honom och förkunna hans äminnelse / som dig i bittraste döden hierteligen älskat.

Ware derföre dit fasta beslut / at Wården och gåsten wid detta bord skola med tro och kärlek i tiden förknippas / at i ewighet wara ofskiljaktige. Ware dina ögon som Jesum i sina marter beskåda / rinnande råreslöder / och begråte dina synder samt Jesu för din skul utståndna smärta. Ware dit hierta det altare / uppå hwilket brinner upriktig och sann tros / ren och oinfränckt kärleks / ifrig och andåktig böns / lof och tackfäjel-
ses offer. Ware synden och lustarna skiljobref gifwit. Ware andelig fattigdom och hiertans ödmjukhet din följeflagare. Ware tro och kärlek den sköld med hwilken alt tillbaka stötes / som Jesu kärlek motstrider.

D aldrakäraste Jesu / min Skatt / min Kärlek / mit Alt. Utanckan af din kärlek gör mit hierta brinnande ; ihogkommelsen af dit lidande gör mina ögon af medlidande flytande ; och förestäl-
ningen

ningen af din så oskyldige som smærtefulle Død
 påminner mig med ånger hvad jag dig kåstat/ huru
 påndeligen du gjort mig dig förbunden/ och huru
 jag bør gå i din pinos och döds delaktighet. Jag
 är syndefull; lät din kärlek betäcka syndasären. Jag
 är din gemenskap ej wärdig; har du så högt an-
 sedt mig at du för mig lidit/ gör ock mig skie-
 kelig at emottaga dig. Utdrif alt det som hindrar
 mig at wara beredd gäst til din kärleks måltid.
 Såsom herten ropar efter friskt watten/ så trångtar
 ock mir usla själ efter din lekamen och blod. Hon
 hungrar/ måtta henne med dig/ utan hwilken hon
 försmåttas. Sjålen törstar/ stilla des törst med
 dit blod/ efter hwilken jag långtar/ som späda
 barnet efter moders mjölken. Sjålen är naken/
 förneka henne ej din rättfärdighets klådnad. Sjå-
 len är orolig/ ställ henne tilfreds med ditt kruswa
 åtniutande/ så at jag af din förenings sötna in-
 tagen/ må kunna mig dig/ min dödade men
 lefwande Kärlek/ så öfwerlemna/ at jag nu ej
 mera frågar efter himmel och jord; emedan jag
 med dig är i Natthwarden förenad/ at du i tid
 skal wara och i ewighet förblifwa min hjertans
 tröst och min del! Amen.

